
تأثیر ایدئولوژی سیاسی اسلامی در طراحی مساجد دولتی در مالزی غربی
(۱۹۵۷ - ۲۰۰۳)

www.ketab.ir

توسط

آلیس سابرینا اسماعیل

دیپلم معماری، کارشناسی معماری، ارشد معماری

مترجمین:

معصومه (اما) عباسی

کارشناس ارشد معماری

دکتر احمد میرزا کوچک خوشنویس

عضو هیئت علمی پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

سرشناسه	:	اسماعیل، آلیس سابرینا، ۱۹۷۶-م.
عنوان و نام پدیدآور	:	-Alice Sabrina Ismail, 1976
مشخصات نشر	:	تأثیر ایدئولوژی سیاسی اسلامی در طراحی مساجد دولتی در مالزی غربی (۲۰۰۳ - ۱۹۷۵) / توسط آلیس سابرینا اسماعیل؛ مترجمین: معصومه (اما) عباسی، احمد میرزا کوچک خوشنویس. تهران: ندای کارآفرین، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۳۸۴ص: مصور (بخشی رنگی)، جدول.
شابک	:	978-600-482-884-0
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	The influence of Islamic political ideology on the design of state , ۲۰۰۸, عنوان اصلی: mosques in West Malaysia (1957-2003)
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۳۳۴ - ۳۸۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	:	معماری مساجد -- مالزی -- طرح و نقشه -- نمونه پژوهی
موضوع	:	Mosque architecture -- Malaysia -- Design and plans -- Case studies*
شناسه افزوده	:	عباسی، معصومه، ۱۳۵۶- مترجم
شناسه افزوده	:	میرزا کوچک خوشنویس، احمد، ۱۳۳۷ - مترجم
رده بندی کنگره	:	NA۴۶۷۰
رده بندی دیویی	:	۷۲۶/۲۰۹۵۹۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۴۹۵۵۰۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:	فیبا



تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، نبش کوچه انوری، پلاک ۲۹

تلفن: ۶۶۴۰۲۷۲۲

www.Nedayekarafarin.ir

تأثیر ایدئولوژی سیاسی اسلامی در طراحی مساجد دولتی در مالزی غربی (۲۰۰۳ - ۱۹۵۷)

معصومه (اما) عباسی، دکتر احمد میرزا کوچک خوشنویس

صفحه آرای و طراحی جلد: گروه گرافیک ندای کارآفرین

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰ - شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۰-۸۸۴-۴۸۲-۶۰۰-۹۷۸- قیمت: ۱۳۰۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است.

بسمه تعالی

مقدمه مترجمین

در کوچه پس کوچه‌های ایران که قدم بزنیم و در هر خانه‌ای که سکونت داشته باشیم بی‌تردید صدایی که از گلدسته‌های مساجد شنیده می‌شود یادآور زمان عبادت و نزدیکی با حضرت دوست می‌باشد در کنار چنین یادآوری دلپذیری همچنین به ما خاطرنشان می‌کند که در حوالی تمامی گذرهای کشورمان فضایی وجود دارد به نام مسجد که شاید برای بیشتر مردم فقط جنبه‌ی عبادی آن روشن می‌باشد. حال آن که با بررسی پیشینه‌ی کشور ایران و عرصه‌های متفاوت به خوبی در می‌یابیم که از زمان پیدایش مساجد از زمان پیامبر (ص) تا کنون، مساجد به غیر از عملکرد عبادی خود جایگاهی برای عدالت، سخنرانی، اجتماع و مذاکره بوده‌اند و به نوعی تنها در مساجد به موارد تجاری پرداخته نمی‌شده است. مساجد نمود زندگی جاودانه هستند که بایستی از مادیات به صورت سود و زیان دور باشند. در مورد ساخت مساجد و عناصری که در ساخت آن تأثیر گذار هستند مطالعات، کتب و رساله‌های بسیاری نگاشته شده است. اما بررسی تأثیر نقطه نظرات سیاستمداران حاکم بر یک کشور اسلامی بر معماری مساجد آن کشور نادر است. کتاب حاضر ترجمه‌ی رساله‌ی دکتر خانم آلیس سابرینا اسماعیل در رشته معماری است که تحقیق خود را پیرامون نحوه تأثیرگذاری اندیشه سیاستمداران حاکم در کشور مالزی ارائه داشته است. با توجه به تاریخ مالزی و موضوع استعماری که سالیان سال در این کشور وجود داشته است، سیاست‌های پس از دوران استقلال این کشور در طراحی مساجد آن بسیار تأثیر گذار بوده است.

رهبرانی که پس از دوره استعمار در مالزی در رأس امور اجرایی جامعه قرار داشته‌اند تلاش زیادی کردند تا جامعه مالایی را هم راستا با اسلام قرار دهند. بدین جهت در مطالعه پیش رو به‌طور دقیق به رفتار سه رهبر مالزی پس از استعمار پرداخته شده است که در شیوه اداره امور کشوری خود از اسلام استفاده کردند و مساجدی بنا کردند که به ترتیب به قرار زیر می‌باشد:

۱. مسجد ملی که توسط تونکو عبدالرحمن ساخته شده است.

۲. مسجد ایالت پنانگ که توسط تون عبد الرزاق ساخته شده است.

۳. مسجد پوترا که توسط تون ماهاتیر محمد ساخته شده است.

در این مطالعه دیدگاه این رهبران نسبت به اسلام و استفاده از اسلام به عنوان بخش قابل اهمیت و توجه به پیشینه‌ی مالزی در حصول پیشرفت در جامعه مالزی بررسی شده است. البته این فرآیند نیز مانند تمامی کارهای دیگر خالی از مخالفت و چالش نبوده است اما دولت‌های حاکم در مالزی تمامی تلاش خود در این زمینه کرده‌اند تا مالزی را به عنوان کشوری مستقل و اسلامی و مدرن در جامعه‌ی جهان نشان دهند. کشوری که با اسلام پیوند نا گسستنی دارد و همچنین پیشرفت و مدرنیته را نه تنها انکار نمی‌کند بلکه از آن در ساخت مساجد نیز استفاده می‌کند.

لذا این مطالعه برای افرادی که علاقه مند به معماری اسلامی و استفاده از مدرنیته در معماری می‌باشند می‌تواند بسیار قابل توجه باشد ضمن این که در حین مطالعه‌ی مباحث کتاب پیش رو می‌توان دریافت که در کشورهای اسلامی با مقداری درایت و تفکر دقیق می‌توان از اسلام در جهت بهبود شرایط جامعه استفاده کرد. بنابراین مطالعه کتاب حاضر به دوست داران دانش پیشنهاد می‌شود.

معصومه (اما) عباسی

کارشناس ارشد معماری

۱۴۰۰/۴/۱۴

احمد میرزا کوچک خوشنویس

عضو هیئت علمی پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

فهرست مطالب

فصل اول: مقدمه	۱۵
۱,۱ زمینه تحقیق	۱۷
۱,۲ هدف تحقیق	۱۷
۱,۳ حوزه تحقیق	۱۸
۱,۴ اهمیت تحقیق	۱۹
۱,۵ رئوس مطالب پایان نامه	۲۰
فصل دوم: موقعیت مکانی: پس زمینه کلی	۲۱
۲,۱ مقدمه	۲۳
۲,۲ ایدئولوژی سیاسی: مقدمه	۲۴
۲,۲,۱ اشکال "قدرت"	۲۴
۲,۲,۱,۱ مفهوم "اقتدار"	۲۶
۲,۳ معماری به عنوان بیان ایدئولوژی	۲۷
۲,۳,۱ معماری به عنوان "نشانه" و به عنوان شکلی از ارتباط	۲۷
۲,۳,۱,۱ تعریف فرم	۲۸
۲,۳,۱,۲ تعریف فضا	۳۱
۲,۳,۲ ارتباطات بین سیاست و معماری: معماری برای بدنه حاکم	۳۵
۲,۳,۲,۱ فرم: رابطه سیاست و معماری	۳۷
۲,۳,۲,۲ فضا: رابطه سیاست و معماری	۴۱
۲,۳,۲,۳ خلاصه: رابطه "فرم" معماری و "فضا" به عنوان نماد ایدئولوژی و اقتدار سیاسی	۴۶
۲,۴ مسجد: مطالعه موردی سیاست و معماری	۴۷
۲,۴,۱ رابطه سیاست و مسجد در کشورهای مسلمان	۴۹
۲,۴,۱,۱ ویژگی‌ها و عناصر معماری مسجد	۵۰
۲,۴,۱,۲ مسجد به عنوان نشانه‌ای از ایدئولوژی سیاسی	۵۱
۲,۴,۲ ویژگی‌های معماری مسجد: رابطه سیاست و مسجد	۵۳
۲,۵ خلاصه‌ی وضعیت: سیاست و معماری	۵۷
فصل سوم: موقعیت محیطی: زمینه مالزیایی	۵۹
۳,۱ مقدمه	۶۱
۳,۲ اسلام و سیاست در بافت مالزی قبل و بعد از استقلال	۶۱
۳,۳ توسعه مسجد در مالزی (قرن ۸ و ۲۱)	۷۰
۳,۴ نیاز به تحقیق	۸۵
۳,۴,۱ منابع منتشر شده در مورد مسجد در مالزی و شکاف در ادبیات	۸۵
فصل چهارم: روش تحقیق	۹۱
۴,۱ مقدمه	۹۳
۴,۲ الگوی تحقیق (ساختار گرایي و تفسیر گرایي)	۹۴
۴,۲,۱ تنش بین دو چهارچوب روش شناختی (ساختار گرایي و تفسیر گرایي)	۹۴
۴,۲,۲ ادغام دو چهارچوب روش شناختی (ساختار گرایي و تفسیر گرایي)	۹۵
۴,۳,۱ نشانه شناسی	۹۷
۴,۳,۲ هرمنوتیک	۱۰۴
۴,۴ مطالعه موردی: به عنوان استراتژی تحقیق	۱۰۸
۴,۴,۱ دلایل انتخاب این سه ایالت خاص برای این تحقیق به شرح زیر است:	۱۰۹

۴,۵	جمع آوری اطلاعات	۱۱۰
۴,۵,۱	روش های جمع آوری اطلاعات در مساجد دولتی	۱۱۰
۴,۵,۲	روش های جمع آوری اطلاعات در مورد سیاست های رهبران و دستور کارهای سیاسی	۱۱۵
۶-۴	روش تجزیه و تحلیل داده های کیفی	۱۱۸
۲	مرحله ی دوم تجزیه و تحلیل	۱۳۰
۴,۷	خلاصه	۱۳۰
فصل پنجم: تجزیه و تحلیل ویژگی های معماری سه مسجد دولتی و رهبری سیاسی سه رهبر در بافت مالزی		۱۳۱
۵,۱	مقدمه	۱۳۳
۵,۲	مطالعه موردی سه مسجد دولتی در مالزی غربی: توصیفات معماری و ویژگی های طراحی	۱۳۳
۵,۲,۱	مسجد ملی	۱۳۴
۵,۲,۱,۱	پیشینه ی تاریخی مسجد ملی	۱۳۴
۵,۲,۱,۲	عناصر معماری مسجد ملی	۱۳۵
۵,۲,۲	مسجد ایالتی پنانگ	۱۴۶
۵,۲,۲,۱	پیشینه تاریخی مسجد ایالتی پنانگ	۱۴۶
۵,۲,۳	مسجد پوترا	۱۵۹
۵,۲,۳,۱	توسعه شهر اداری بوتراجایا	۱۶۰
۵,۲,۳,۲	پیشینه تاریخی مسجد پوترا	۱۶۱
۵,۲,۳,۳	عناصر معماری مسجد پوترا	۱۶۴
۵,۲,۴	خلاصه: مرور توصیفی سه مسجد دولتی	۱۷۶
۵,۳	مطالعه موردی سه رهبر سیاسی در صحنه مالزی: رهبری سیاسی و رویکرد اسلامی	۱۷۶
۵,۳,۱	تونکو عبدالرحمن (۱۹۵۷-۱۹۶۹)	۱۷۷
۵,۳,۲	تون عبدالرزاق (۱۹۷۰-۱۹۷۶)	۱۸۲
۳,۳,۵	تون ماهاتیر محمد (۱۹۸۰-۲۰۰۳)	۱۸۶
۵,۴	خلاصه: شرح سه مسجد دولتی و رهبری سیاسی سه رهبر	۱۹۶
فصل ششم: بحث روی یافته های پژوهش		۱۹۷
۱,۶	مقدمه	۱۹۹
۲,۶	بحث در مورد یافته ها در مورد نتایج مساجد و رهبران ایالت مالزی	۲۰۰
۱,۲,۶	مسجد ایالتی به عنوان "نشانه": شباهت ها و تفاوت های مطالعه موردی	۲۰۰
۱,۱,۲,۶	شباهت های مساجد دولتی	۲۰۰
۲,۱,۲,۶	تفاوت بین مساجد دولتی	۲۰۱
۲,۲,۶	رهبران سیاسی به عنوان زاینده ی مسجد ایالتی: شباهت ها و تفاوت های مطالعه موردی	۲۰۱
۱,۲,۲,۶	تفاوت بین رهبران	۲۰۲
۲,۲,۲,۶	شباهت های بین رهبران	۲۰۴
۳,۶	تأثیر ایدئولوژی سیاسی در طراحی مساجد دولتی	۲۰۶
۱,۳,۶	مطالعه موردی ۱: مسجد ملی و دیدگاه تونکو عبدالرحمن در مورد اسلام	۲۰۸
۱,۱,۳,۶	خلاصه ی مطالعه موردی ۱	۲۱۲
۲,۳,۶	مطالعه موردی ۲: مسجد ایالت پنانگ و دیدگاه تون عبدالرزاق در مورد اسلام	۲۱۲
۱,۲,۳,۶	مطالعه موردی ۳: خلاصه	۲۱۵
۳,۳,۶	مطالعه موردی ۳: مسجد پوترا و دیدگاه تون ماهاتیر محمد درباره اسلام	۲۱۶
۱,۳,۳,۶	مطالعه موردی ۳: خلاصه	۲۲۰
۴,۶	نتایج مطالعه موردی در سه مسجد ایالتی و رهبران سیاسی در مالزی غربی	۲۲۰